

ÚRSO odpovedá spotrebiteľom: Prečo platím za teplo viac ako vlani?

Na základe veľkého množstva podnetov odberateľov týkajúcich sa cien tepla oslovil ÚRSO Ombudsman Odbor regulácie tepelnej energetiky. V nasledujúcom článku sa dozviete, prečo sú ceny tepla oproti minulému roku vyššie, ako sa v tejto problematike zorientovať, aj na koho sa obrátiť, keď si chcete vyúčtovanie správcu preveriť.

1. Prišlo mi vyúčtovanie za teplo a teplú úžitkovú vodu (TÚV). Ceny sú oproti minulému roku neuveriteľne vysoké. Ako zistím, či ich môj dodávateľ vypočítal správne?

V prípade cien tepla pre rok 2022 je potrebné striktné rozlišovať, čo úrad v zmysle platných zákonov SR reguluje, a čo nie. V prvom rade ÚRSO reguluje ceny tepla pre domácnosti s centrálnym zdrojom vykurovania, čo predstavuje asi 1/3 všetkých domácností na Slovensku. V roku 2022 úrad napríklad nereguloval ceny tepla pre bytové domy s vlastnou kotolňou, ktoré vplyvom extrémneho zdraženia palív na výrobu tepla, najmä zemného plynu, na svetových burzách často dramaticky rástli. Úrad nemá žiadny dosah na stanovenie výšky zálohových platieb v bytových domoch. V prípade, že na stránke úradu nenájdete rozhodnutie o cene tepla pre vášho konkrétneho dodávateľa, znamená to, že ho úrad nereguluje a vaša domácnosť platí neregulované ceny tepla.

Je dôležité rozlišovať, či hovoríme o náraste cien tepla alebo o výške preplatku/nedoplatku z ročného vyúčtovania. Ak to nie je zjavné, odporúčame najprv kontaktovať správcu objektu (prípadne spoločenstvo vlastníkov bytov) a žiadať vysvetlenie jednotlivých položiek vyúčtovacej faktúry a výšky fakturovaných cien tepla od dodávateľa tepla.

Dodávateľ tepla môže fakturovať cenu tepla podľa vydaného rozhodnutia maximálne v rozmedzí schválenom Úradom pre reguláciu sieťových odvetví. Cenové rozhodnutia úradu sú dostupné na webovej stránke v časti Tepelná energetika – Cenové rozhodnutia, link: [Cenové rozhodnutia \(2017-2023\) | Úrad pre reguláciu sieťových odvetví \(gov.sk\)](#).

Samotné náklady za teplo pre ústredné kúrenie (ÚK) a TÚV pre jednotlivých konečných spotrebiteľov, s následným preplatkom alebo nedoplatkom, sú výsledkom rozpočítania nákladov podľa príslušnej vyhlášky ministerstva hospodárstva SR a zaplatených mesačných zálohových platieb. Pri rozpočítaní nákladov za rok 2022 sa použila vyhláška č. 240/2016 Z.z., ktorá ustanovuje teplotu teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného v teplej úžitkovej vode a rozpočítavania množstva tepla.

2. Ako si môžem skontrolovať rast ceny tepla oproti predchádzajúcemu roku u môjho dodávateľa?

Porovnať rast ceny tepla je orientačne možné porovnaním tzv. jednozložkových cien tepla, ktoré vypočítate napríklad pomocou kalkulačky na webovej stránke úradu v časti Tepelná energetika – Informačný servis – Prepočet dvojzložkovej ceny tepla, link: [data.urso.gov.sk/CISRES/Agenda.nsf/DvojzlozkovaCena](#). Vyrátate si orientačnú jednozložkovú cenu tepla v 1. a 2. období a následne môžete porovnať ich zmenu. Pre presnejšiu hodnotu je potrebné kontaktovať dodávateľa tepla.

3. Mám aj nehnuteľnosť v inej časti mesta, kde sa za teplo a TÚV účtujú celkom iné ceny. Ako je to možné?

Rozdielne ceny tepla v jednotlivých častiach mesta pravdepodobne znamená, že teplo dodávajú rôzni dodávatelia, a každý z nich má cenu tepla schválenú individuálne.

V prípade ceny tepla v roku 2023 na výšku (rozdiel) fakturovaných cien tepla aj u toho istého dodávateľa vplýva aj platné nariadenie vlády č. 464/2022 Z.z. v znení nariadenia vlády č. 523/2022 Z.z., ktorým reagovala na extrémny rast cien energií v roku 2023. Týmto nariadením vláda v prípade odberateľov v bytových objektoch stanovila maximálny rast cien tepla v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022.

4. Mám podozrenie, že správca vo vyúčtovaní urobil chybu. Ako mám postupovať?

Ak má odberateľ podozrenie, že vyúčtovanie správcu je chybné, nerozumie mu alebo si nevie skontrolovať spotrebu a prislúchajúcu cenu, prvým krokom je kontaktovať správcu s požiadavkou o vysvetlenie faktúry. Ak odberateľ s vysvetlením správcu nesúhlasí, alebo mu vysvetlenie nepostačuje, je potrebné správcovi doručiť jeho písomnú reklamáciu. Až v prípade neúspešne vybavenej reklamácie má odberateľ právo obrátiť sa na príslušný orgán štátnej správy, ktorý v danej oblasti vykonáva dozor - Slovenskú obchodnú inšpekciu. Úrad nemá zákonné možnosti ani kompetencie preverovať a posudzovať správnosť vyúčtovaní vyhotovených správcami.

5. Prečo platím viac ako vlani, keď som tepla a TÚV spotreboval menej?

Je ťažké odpovedať jednoznačne, bez podrobného porovnania jednotlivých položiek, ktoré vstupujú do konkrétneho vyúčtovania za teplo. Vo všeobecnosti je však možné konštatovať, že platby za spotrebované teplo ovplyvňuje výška ceny tepla, či ide o cenovo regulovanú alebo neregulovanú dodávku tepla, prípadne dodávku tepla s dotáciou štátu, spôsob rozúčtovania nákladov na základe príslušnej vyhlášky ministerstva hospodárstva SR a primeranosť výšky správcom alebo spoločenstvom vlastníkov bytov nastavených zálohových platieb, ktoré konečný spotrebiteľ platí počas celého roka.

Pri regulovaných cenách tepla platí, že musia byť schválené úradom, pričom úrad cenu tepla schváli len v prípade, ak je v súlade so zákonom č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a s aktuálnou vyhláškou, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike (pre rok 2022 vyhláška č. 248/2016 Z.z. v znení neskorších predpisov, pre rok 2023 vyhláška č. 312/2022 Z.z.).

Dramatický a nepredvídateľný rast cien tepla pre rok 2023 bol u väčšiny regulovaných subjektov dôsledkom enormného rastu trhových cien komodít na svetových trhoch (najmä elektrickej energie a zemného plynu), ktorý začal v polovici roka 2021 a pokračoval aj v roku 2022. Regulované subjekty, ktoré boli nútené nakupovať energie na výrobu a dodávku tepla v druhom polroku 2021 a v roku 2022, nemali možnosť tieto energie kúpiť za rovnaké ceny ako v minulosti, čo sa prejavilo v raste cien tepla pre rok 2022, a najmä raste cien tepla k 1.1.2023.

6. Prečo sa nemenia aj ceny tepla a TÚV, keď cena plynu na trhu klesá?

Je pravda, že súčasné trhové ceny zemného plynu sú nižšie ako napríklad v druhom polroku 2022. Regulované subjekty však komodity na výrobu tepla obvykle nakupujú vopred a výrobcovia tepla majú uzatvorené rôzne typy obchodných zmlúv na nákup zemného plynu. V niektorých prípadoch

je to stále cena platná na určité obdobie roka, niekedy cena koreluje s dennými pohybmi cien komodity na burze. Náklady na nákup zemného plynu pri jeho dnešných cenách sa v mnohých prípadoch prejavujú na cenách tepla v roku 2024.

V prípade výrobcov tepla, ktorí nakupujú zemný plyn na rok 2023 na krátkodobých trhoch, kde cena zemného plynu v porovnaní s jeho cenou v druhom polroku 2022 klesla, úrad už z vlastného podnetu inicioval viacero cenových konaní, aby preskúmal skutočné náklady týchto subjektov a ich možnosti zohľadniť prípadné úspory z nich vyplývajúce pri tvorbe nových maximálnych regulovaných cien tepla v dotknutých lokalitách.

Zohľadnenie súčasných cien komodít na svetových trhoch v existujúcich cenách tepla platných v roku 2023 však môže úrad vykonať len u regulovaných subjektov so zodpovedajúcim typom obchodného kontraktu.

7. Kedy mám ako odberateľ resp. správca nárok na dotácie z MHSR?

Na zmiernenie dopadu rastu cien energií boli pre rok 2023 vydané mimoriadne opatrenia vlády SR. V oblasti cien tepla je týmto opatrením nariadenie vlády č. 464/2022 Z.z. v znení nariadenia vlády č. 523/2022 Z.z., ktoré stanovilo limit rastu ceny tepla od 1. januára 2023 pre koncových odberateľov v bytových objektoch.

Na základe uvedeného nariadenia vlády zverejnilo ministerstvo hospodárstva SR dňa 9.1.2023 výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku uplatňovania limitu rastu schválenej alebo určenej ceny tepla. Informácie, ktorých odberateľov tepla sa tieto limitované ceny týkajú, sú uvedené vo výzve ministerstva hospodárstva, ktoré je gestorom dotácií v energetike, link: [vJmV6uQ.pdf \(mhsr.sk\)](#)

Posúdiť či sa nariadenie vlády vzťahuje aj na konkrétnu domácnosť nie je v kompetencii Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Odporúčame informovať sa u svojho dodávateľa tepla, resp. na ministerstve hospodárstva, ktoré je garantom dotácií v energetike.

8. Kedy úrad reguluje a kedy nereguluje ceny tepla ?

Všetky ceny tepla, ktoré regulované subjekty fakturujú svojim odberateľom, musia byť schválené úradom. Úrad schváli ceny tepla len v prípade, ak sú v súlade so zákonom č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a s aktuálnou vyhláškou, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike (pre rok 2022 vyhláška č. 248/2016 Z.z. v znení neskorších predpisov). Špeciálne tarify na ceny tepla vyslovene pre domácnosti súčasná legislatíva nepozná.

Úrad ceny tepla na rok 2022 reguloval všetkým dodávateľom tepla, t.j., všetkým, ktorí teplo predávajú odberateľom (a teda aj domácnostiam). V medziach svojich zákonných kompetencií využil všetky svoje regulačné nástroje, vďaka čomu domácnostiam s dodávkou tepla od regulovaných subjektov stúpili v roku 2022 mesačné náklady za teplo priemerne len o 4,39 eur. No v rámci SR boli zaznamenané výrazné rozdiely, pretože výrobcovia tepla nakupujú palivá a energie na výrobu tepla vopred, a rast regulovaných cien energií v roku 2022 ovplyvnil najmä výrazný rast cien komodít na svetových trhoch, ktorý začal už v polovici roka 2021.

Úrad v zmysle platnej legislatívy SR nereguloval ceny tepla pre bytové domy s vlastnou kotolňou pre rok 2022, kde boli rasty vplyvom extrémneho zdraženia palív na výrobu tepla na svetových burzách (najmä zemného plynu) často dramatické. Úrad tiež nemá dosah na stanovenie výšky zálohových platieb v bytových domoch. Viac info tu:

[ÚRSO upozorňuje, že viaceré medializované extrémne vysoké nárasty cien tepla sa týkajú najmä nárastu cien tepla v bytových domoch s vlastnou kotolňou, tie však nepodliehajú regulácii zo strany ÚRSO | Úrad pre reguláciu sieťových odvetví \(gov.sk\)](#)

Pravidlá rozpočítania nákladov za teplo a teplú vodu pre domácnosti v bytových domoch definuje vyhláška MHSR č. 503/2022 Z.z., ktorá ustanovuje teplotu teplej vody na odbernom mieste a pravidlá rozpočítania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode, nákladov na množstvo dodaného tepla na vykurovanie, nákladov na množstvo dodaného tepla alebo množstva tepla vyrobeného v decentralizovanom zdroji tepla a ekonomicky oprávnených nákladov na teplo vyrobené v decentralizovanom zdroji tepla. Pri rozpočítaní nákladov za rok 2022 sa postupovalo podľa predchádzajúcej vyhlášky č. 240/2016 Z.z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného v teplej úžitkovej vode a rozpočítavania množstva tepla.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že na cenu tepla zásadne ovplyvňuje fakt, či ide o cenovo regulovanú alebo neregulovanú dodávku tepla, a tiež spôsob rozpočítania nákladov na základe príslušnej vyhlášky ministerstva hospodárstva. Výsledná výška nedoplatku alebo preplatku v ročnom vyúčtovaní závisí aj od primeranosti nastavených zálohových platieb správcom alebo spoločenstvom vlastníkov bytov.

9. Ako sa budú vyvíjať ceny energií v roku 2023? Ako štát zabezpečí nižšie ceny tepla pre domácnosti?

Úrad nedokáže predpovedať ceny energií, ktoré určuje vývoj na svetových burzách. Ceny energií na svetových trhoch naďalej rástli aj v roku 2022 a prejavili sa v cenách tepla schválených úradom k 1.1.2023. Pretože bol tento rast cien komodít extrémny, štát zasiahol a prijal mimoriadne opatrenia na zmiernenie rastu cien energií. Ceny tepla od regulovaných subjektov sa tak vďaka mimoriadnym opatreniam štátu v roku 2023 pre koncových odberateľov tepla v bytových objektoch zvýšili maximálne o 20 Eur na MWh vrátane DPH, oproti cenám naposledy schváleným alebo určeným úradom pre rok 2022. Táto cena nemôže presiahnuť 199 eur na MWh vrátane DPH. Úrad zároveň aj v roku 2023 z vlastnej iniciatívy znižuje ceny tepla pre slovenské domácnosti. Viac info tu: [ÚRSO v priebehu roka 2023 z vlastného podnetu znižuje ceny tepla pre slovenské domácnosti | Úrad pre reguláciu sieťových odvetví \(gov.sk\)](#)